

FRAMTIDENS CEMENTTILLVERKNING

2026-05-12 Seminarium
Chalmers/Betongföreningen

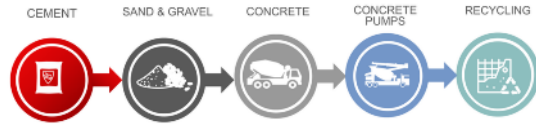
Urs Müller, teknisk chef

SUSTAINABILITY THAT WORKS.

 SCHWENK

SCHWENK MATERIALS GROUP

- Idag cirka 4000 anställda
- 8 cementfabriker i Tyskland, Lettland, Litauen, Österrike (samt mindre andelar i olika cementföretag)
- Fem affärsområde
  - Cement
  - Betong
  - Ballast
  - Pumpar
  - Återvinning

SCHWENK Nordic

- Baltikum: Litauen, Lettland, Estland
- Skandinavien: Sverige, Norge, Finland

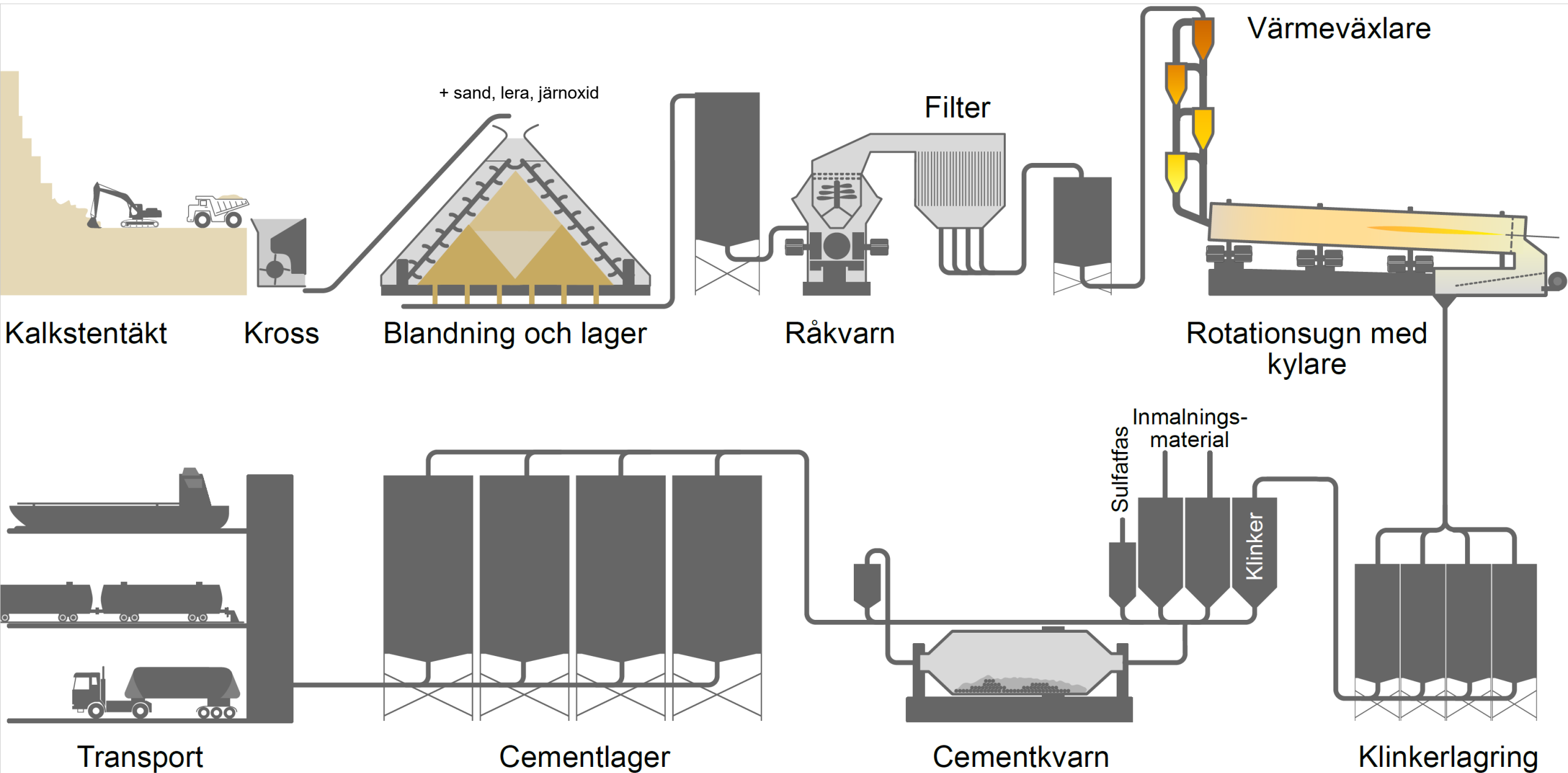
TILLVERKNINGSPROCESS

BEFINTLIG CEMENTTILLVERKNING

Broceni, Lettland

BEFINTLIG CEMENTTILLVERKNING

TILLVERKNINGSPROCESS

CEMENTKLINKER

TILLVERKNINGSPROCESS

BEFINTLIG CEMENTTILLVERKNING

MOTIVATION FÖR MINSKNING AV CO₂ UTSLÄPP

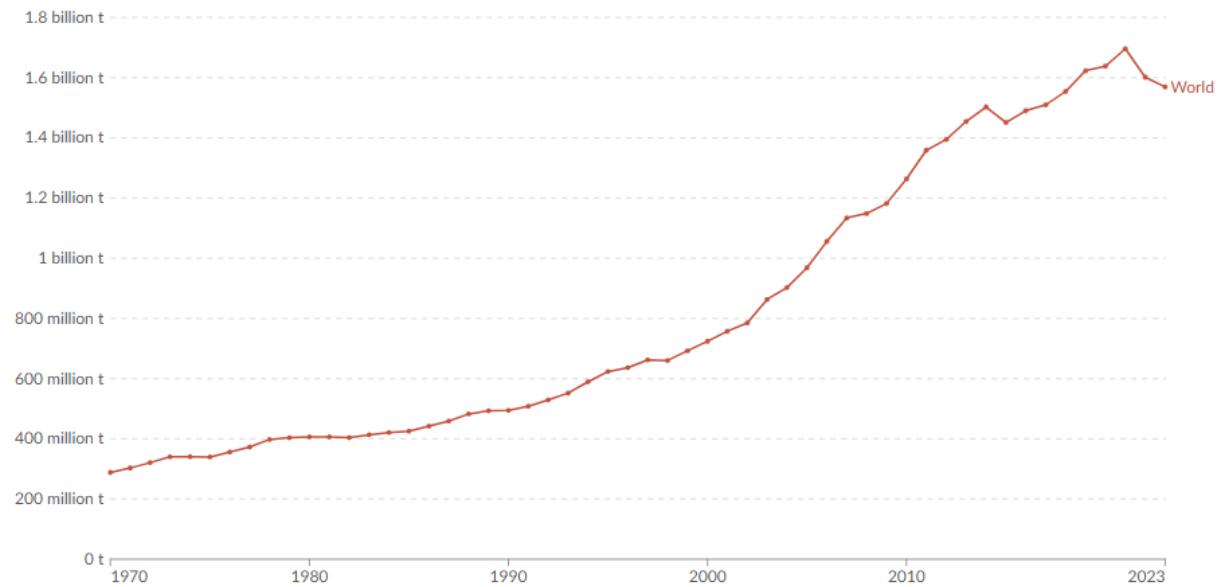
- CO₂ emissioner som bidrar till klimatändring

Annual CO₂ emissions from cement

Annual emissions of carbon dioxide (CO₂) from cement, measured in tonnes.

Our World
in Data

Table Map Line Bar

Play time-lapse 1880 2023

Data source: Global Carbon Budget (2024) - [Learn more about this data](#)
OurWorldinData.org/co2-and-greenhouse-gas-emissions | CC BY

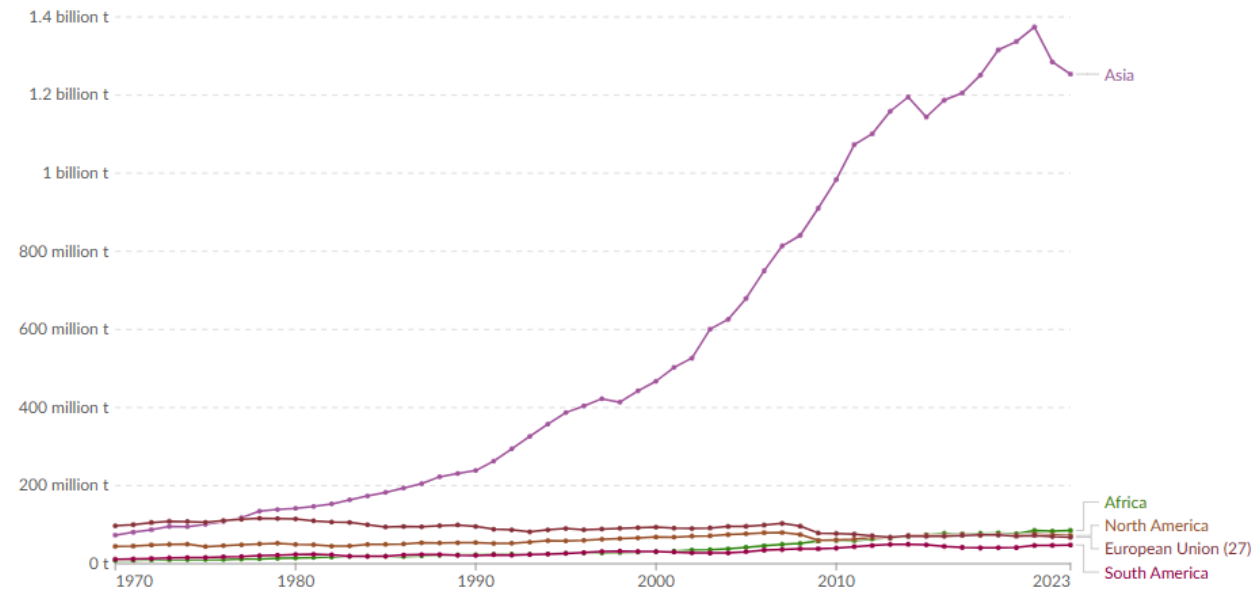
Download Share Enter full-screen

Annual CO₂ emissions from cement

Annual emissions of carbon dioxide (CO₂) from cement, measured in tonnes.

Our World
in Data

Table Map Line Bar

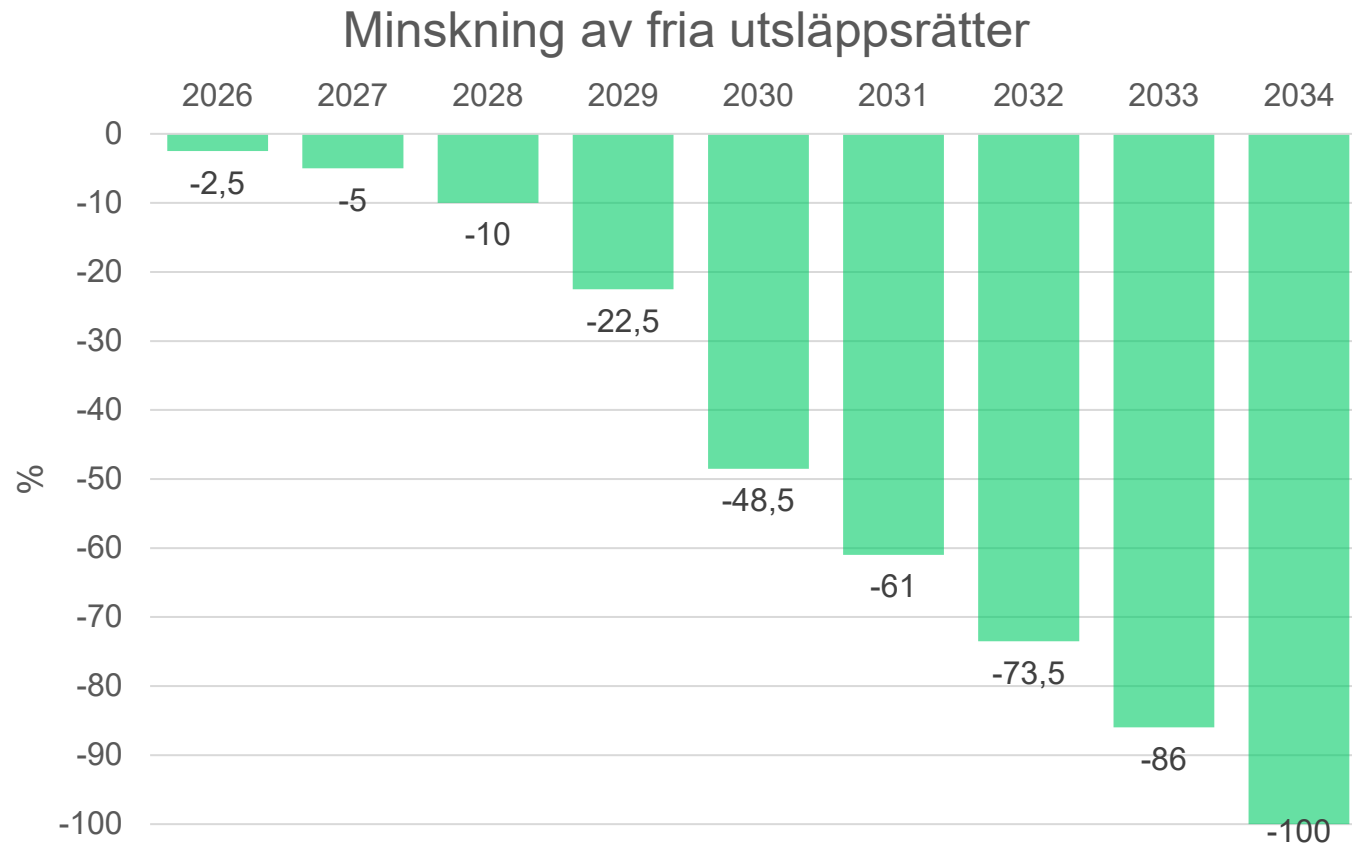
Play time-lapse 1750 2023

Data source: Global Carbon Budget (2024) - [Learn more about this data](#)
OurWorldinData.org/co2-and-greenhouse-gas-emissions | CC BY

Download Share Enter full-screen

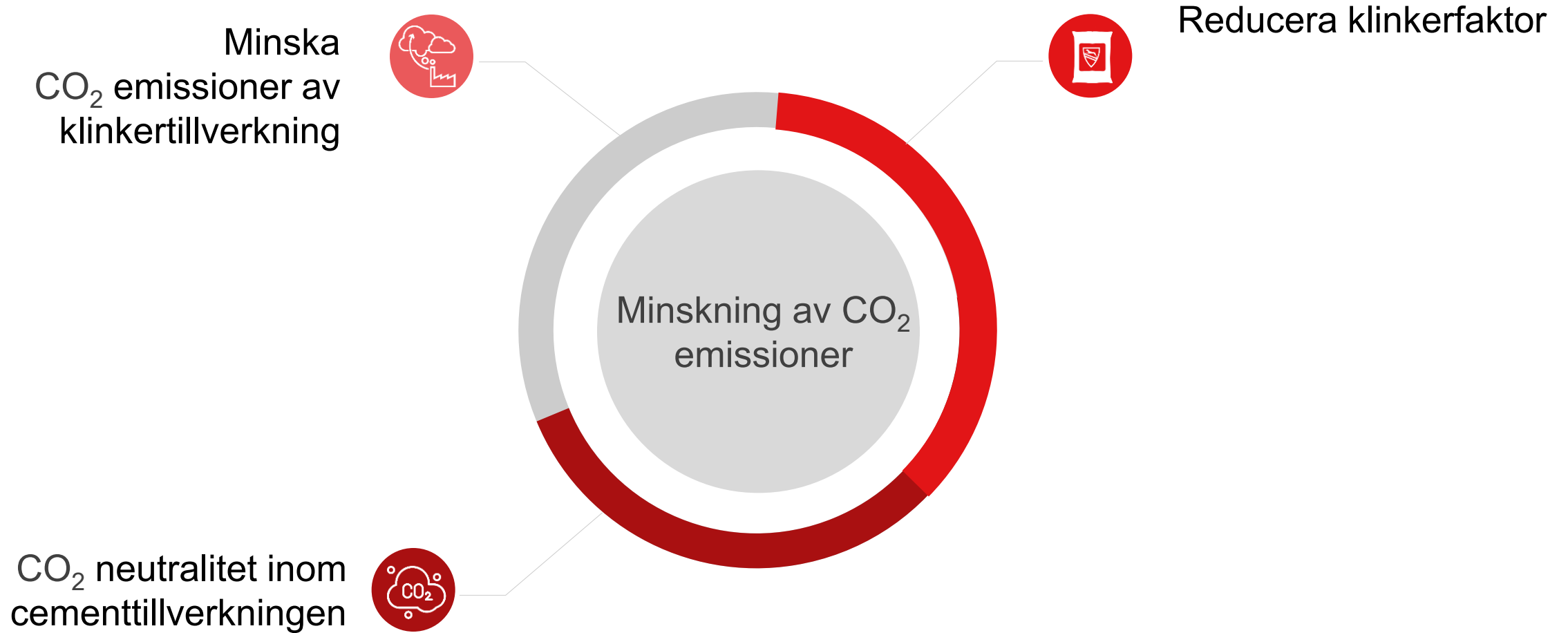
MOTIVATION FÖR MINSKNING AV CO₂ UTSLÄPP

- Emission Trading System (ETS) – om man har gratis tilldelning av utsläppsrätter: de kommer att försvinna med införandet av CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism)!
- Minskning av fria utsläppsrätter från 2026 till 2034

Godkänt av EU Parlamentet 2023

STRATEGIER FÖR MINSKA CO₂ UTSLÄPP

STRATEGIER FÖR MINSKA CO₂ UTSLÄPP

Minska
CO₂ emissioner från
klinkertillverkning

Reducera klinkerfaktor

CO₂ neutralitet inom
cementtillverkningen

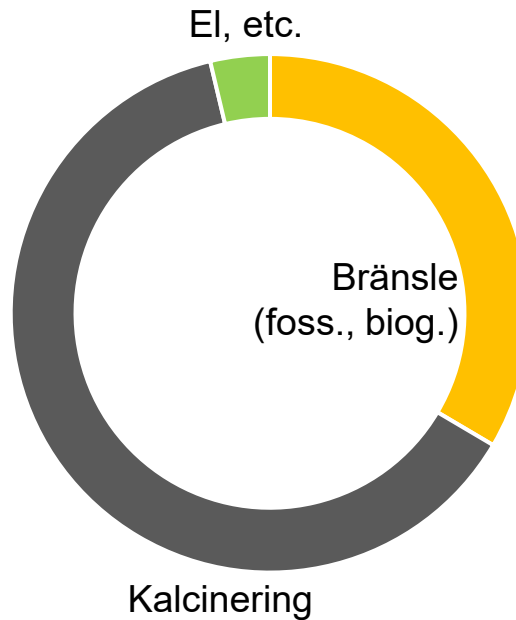
MINSKA CO₂ EMISSIONER FRÅN KLINKERTILLVERKNING

CO₂ källor

- Kalksten

CO₂ källor

- Bränsle

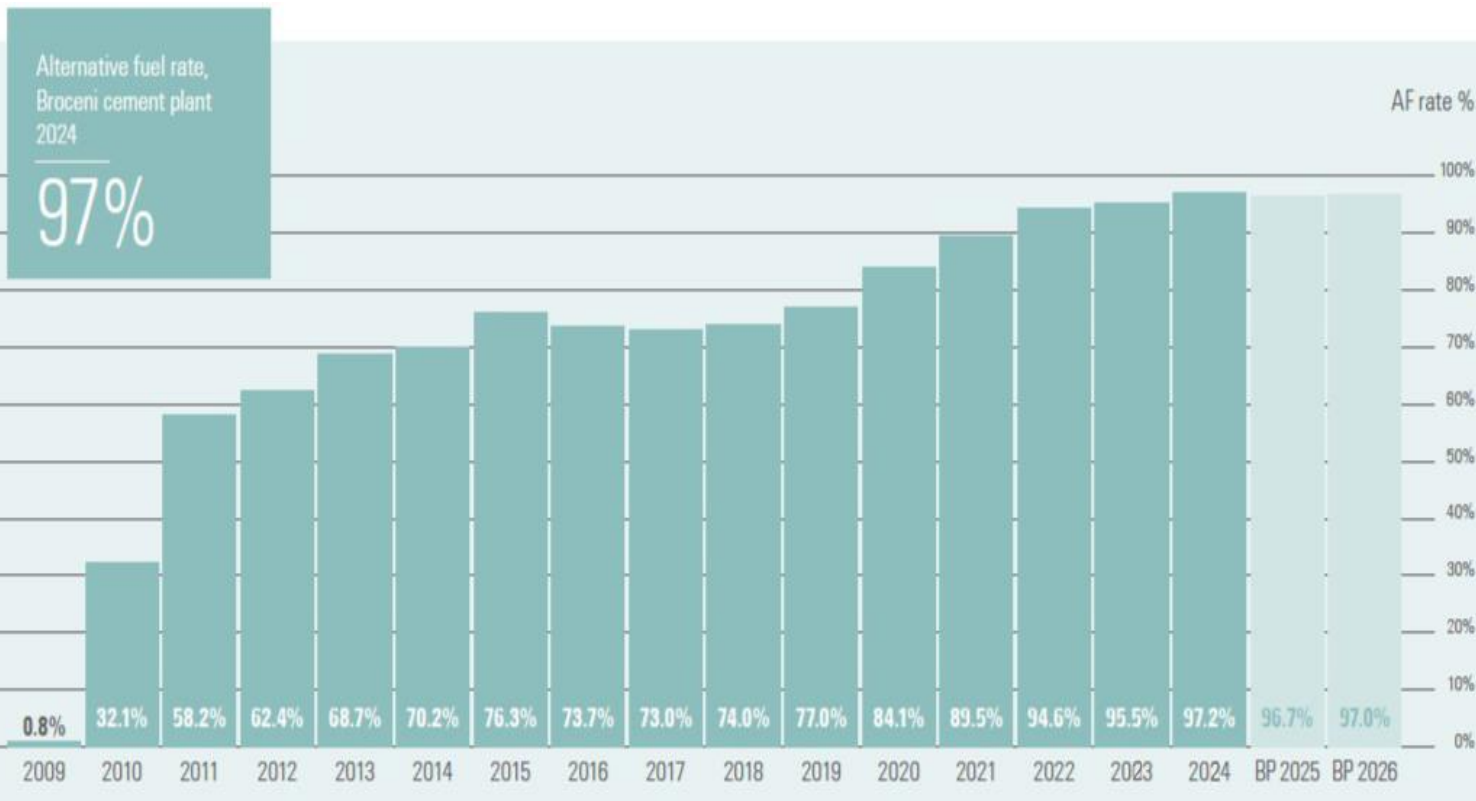

Kan vi inte så mycket påverka ↩

Kan vi mer påverka!

MINSKA CO₂ EMISSIONER FRÅN KLINKERTILLVERKNING

Strategi som används idag – ersätta fossila bränsle med alternativa → Högre biogena andelar

- SRF/RDF – bränsle från hushållsavfall
- Avfall från landbruk
- Avfall från däck
- Avloppsslam
- ...

MINSKA CO₂ EMISSIONER FRÅN KLINKERTILLVERKNING

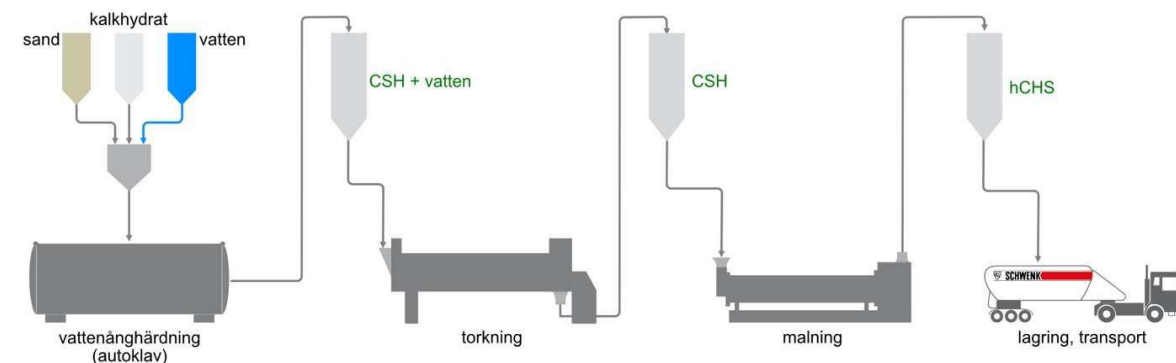
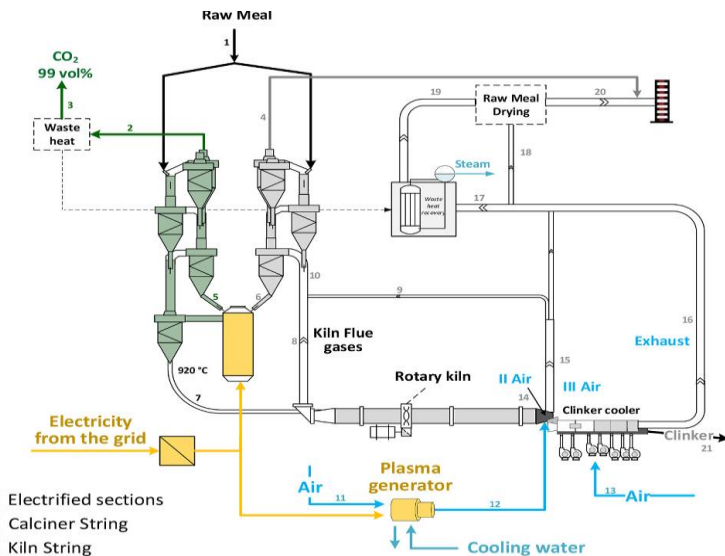
Egen elproduktion: Tex. solceller

MINSKA CO₂ EMISSIONER FRÅN KLINKERTILLVERKNING

Framtidens klinkertillverkning, exempel

- Användning av syrgas för förbränning av bränsle → **Oxifuel process**
  - Bättre förbränning av bränsle
  - Nästan rent CO₂ rökgaser
- **Plasma förbränning** → elektrifiering
  - Helt elektriskt, inget extra bränsle
  - Höga halter av CO₂ i rökgaser
- **Kombinerad process**: Oxifuel i kalcinator och vätgas i rotationsugn
  - Minskat mängd av alternativa bränsle
  - Höga halter av CO₂ i rökgaser
- **Celitementprocess** (ingen klinkerprocess): Syntes av hCHS faser och mekanokemisk aktivering
  - Partiell elektrifierad process

STRATEGIER FÖR MINSKA CO₂ UTSLÄPP

Minska
CO₂ emissioner från
klinkertillverkning

Reducera klinkerfaktor

CO₂ neutralitet inom
cementtillverkningen

REDUCERA KLINKERFAKTOR

- Ersättningsmaterial som kan användas enligt befintliga cementstandarder
  - Granulerad masugnsslagg (S)
  - Flygaska (kalk- och kiselrik) (W, V)
  - Naturliga puzzolander (P)
  - Naturliga kalcinerade puzzolaner (Q)
  - Bränd skiffer (T)
  - Kalksten (L, LL)
  - Silikastoft (D)
  - Återvunna byggnadsmaterial (fina betongandelar) (F)

- Ersättningsmaterial som kan användas enligt den nya cementstandard (förslag)
  - Granulerad masugnsslagg
  - Flygaska (kalk- och kiselrik)
  - Kolbottenaska
  - Naturliga puzzolander
  - Naturliga aktiverade puzzolaner
  - Bränd skiffer (T)
  - Återvunna byggnadsmaterial (fina betongandelar)
  - Kalksten (L, LL)
  - Silikastoft (D)

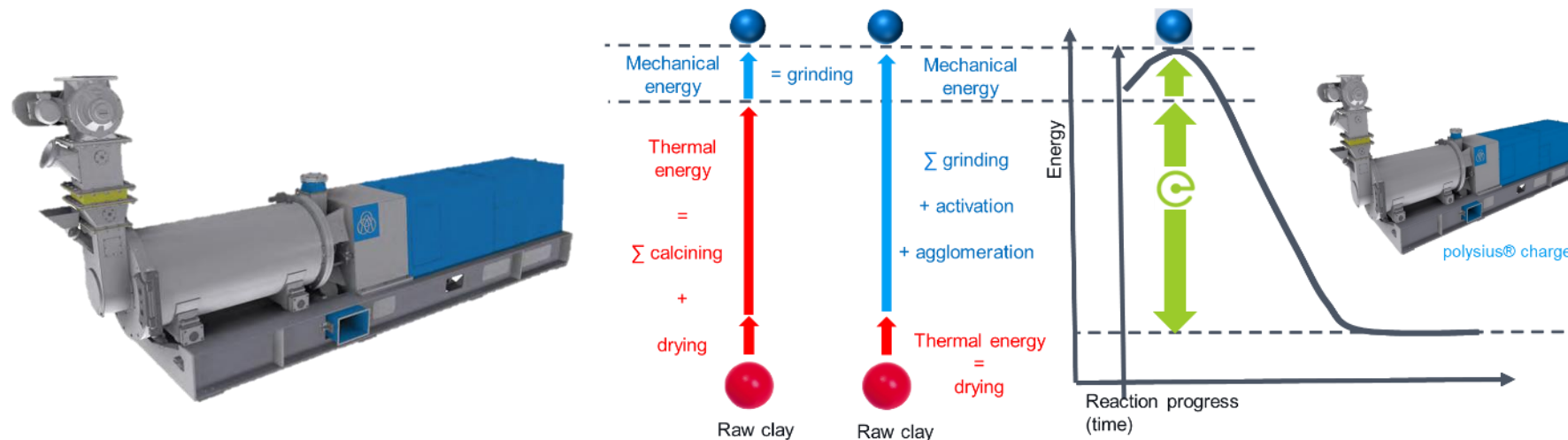
REDUCERA KLINKERFAKTOR

- Befintliga ersättningsmaterial som slagg eller flygaska kommer att vara minska i användning
- Andra typer av material kommer att användas mer, tex.
  - Naturliga puzzolaner
  - Aktiverade leror och andra aktiverade puzzolaner
  - Artificiella puzzolaner från andra tekniska processer, tex. från metallsmältning eller från förbränning av biomassa
- Aktiverade leror
  - Kalcinering
    - enkelt process, kan användas befintliga anläggningar
    - Men oftast höga CO₂ utsläpp om gamla rotationsugnar används i samband med fossil bränsle
  - Malning
    - Kan göras helt elektrifierad
    - Behövs investeringar i nya anläggningar

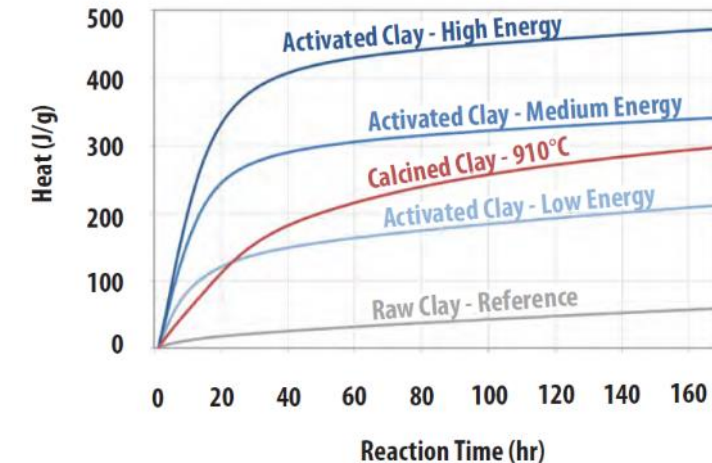
REDUCERA KLINKERFAKTOR

Aktivering av lera med malning

- Aktivering av leror via malning MeCaClay projektet
- Varför malning? → Kalcinering av leror skapar högre CO₂ utsläpp! → Kan minskas om el används istället av bränsle → Men, det är en helt annan process

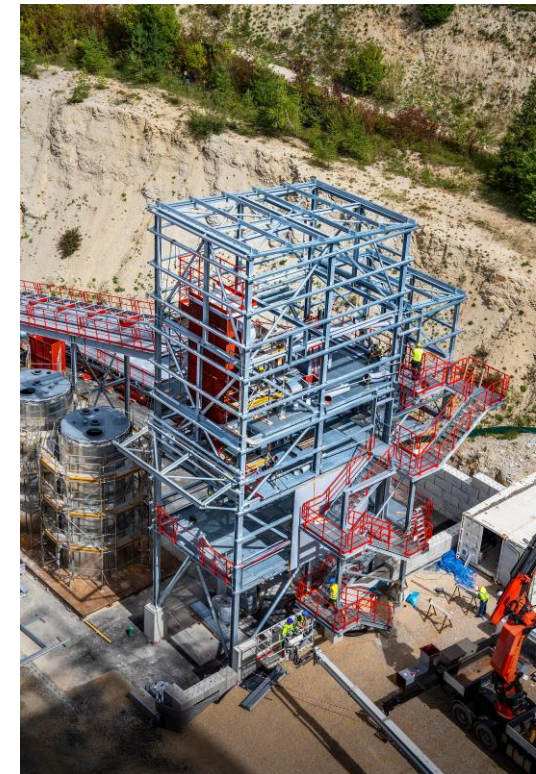
Skillnad mellan kalcinering och malning

REDUCERA KLINKERFAKTOR

Satsningar inom klinkerreducering

- Aktivering av leror via malning – meca-clay projektet
- Anläggning i vår fabrik i Almendingen, Tyskland → går i drift våren 2026

STRATEGIER FÖR MINSKA CO₂ UTSLÄPP

Minska
CO₂ emissioner från
klinkertillverkning

Reducera klinkerfaktor

CO₂ neutralitet inom
cementtillverkningen

CO₂ –NEUTRALITET

- Efter optimering av klinkertillverkning och klinker reduktion finns fortfarande CO₂ kvar
- Två koncept efter infångning av CO₂
  - CO₂ återanvändning
  - CO₂ lagring
- Idag är CO₂ återanvändning väldigt begränsad
- CO₂ lagring är en koncept som är mer genomförbar

Koncept för CO₂ infångning

- Efter-förbränning, tex. kemisk adsorption (amin, HPC), fast adsorption, kryogenik separation, ...
- Oxifuel förbränning

SLUTSATSER

Framtidens cementtillverkning

- Allt handlar om minska CO₂ utsläpp under cementtillverkning → Huvuddrivskraft för förändringar och investeringar
- Satsar på tre strategier
  - Minska utsläpp under klinkertillverkning
  - Minska klinkerfaktor i cement
  - Infångning av CO₂ under klinkertillverkning → lagring och/eller återanvändning
- För nya förbränningsprocesser inom klinkertillverkning behövs fortfarande erfarenhet om tekniska detaljer och driftkostnader
- För infångning av CO₂ beror vi på stora investeringar och det behövs en bra planering som passar till en befintlig fabrik → Viktigt: Infrastruktur för en säker transport av CO₂

SCHWENK

Baustoff leben